

KUSTBON

Veckotidning för svenskarna i Estland.

Fjärde årg. No 4.	Prenumerationspris. 1 månad Mr. 12:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:75 I Finland: 1 månad Fmk. 1:50	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddaregaten 3, Reval.	Annonspris. 2 mk. pr. mm. I Sverige: 10 öre pr. mm. I Finland: 30 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	26 jan. 1921.
------------------------------------	---	---	--	------------------------------------

Ett förslag.

En sak som jag länge tänkt på och som även Nucköborna samtycka till, vore att hålla årsmarknad på Nuckö, kanske t. o. m. två marknader i året, hoppas att Ormsöbor och andra svenskar äro med om förslaget.

Största delen av våra svenskar bor ju långt från städerna, varför tillfällen till olika handelsutbyte icke givas så lätt, och alltid behöva ju landsborna köpa och sälja husdjur och mycket annat för sina lantbruk. En svensk marknad (på estniska laad) vore därför på sin plats.

En annan fördel som en marknad har är den att den sporrar våra män och kvinnor till att förfärdiga olika hemslöjdsalster, ty på marknaden kan man få god avsättning för sådant, och det har ju i ekonomiskt hänseende icke så liten betydelse. Till andra marknaden blir det redan fördubblade ansträngningar.

Esterna ha under de sista åren satt större värde på handel och industri, vilket har sina goda sidor. Bland våra ädla svenskar tänkes nu i första hand på kultur och blidning, men det ekonomiska måste dock i längden ge stöd åt bildningsarbetet, om det skall ha någon framgång.

Vi måste passa på att vi icke bli efter våra grannar, esterna. Vi borde ha mera affärsintresse.

Det finns landskap i Estland, där man nu håller 2-3marknader årligen i stället för mot förr, då där endast hölls en marknad. Ju flere gånger en marknad på ett ställe hålles, desto livligare blir handeln och växer intresset för densamma, och det behöva vi om vi tänka —vilket vi också måste —hålla jämna steg med andra. Sedan blir det att annonsera i Kustbon och andra tidningar. Jag skulle vilja föreslå, att kommunalråden upptog denna fråga till behandling, bestämde tid och sedan insände beslutet angående hållandet av marknad till kretsrådet i Hapsal i och för erhållande av tillstånd. Vore tacksam om även någon annan ville uttala sin mening angående denna sak.

C. M. Berg.

Rusdrycksförbud eller ej.

I Kustbon №2 innevarande år varnar märket "F. V. P." för rusdrycksförbud och ber ärligamän resa över till Finland för att övertygas om förbudets fördärliga följder därstädes.

Må det tillåtas undertecknad följande korta genmäle. Estland har under krigstiden haft rusdrycksförbud — det ofullkomligaste och antagligast minst efterlevda. Hembränning förekom på en del orter — i Svenska Estland dock endast undantagsvis — i stor ut-

sträckning. Många trodde då, även jag, att ett Brattssystem vore att föredraga. Lönbränningen sknlle försvinna och staten erhålla inkomster. Nu har vi några månader haft utskänkning på kort och vad ser vi? Öferallt överlastade, svordomar, skrik, skräl, knivskärningar och olyckor. Var det förr svårt erhålla det nödvändigaste, nu lida kvinnor och barn den bittraste nöd. I Städerna flödar spriten fritt. Och vem vågar påstå, att lönbränningen nu upphört? Tvärtom — nu florerar den obehindrad. Brottsmålsstatistiken visar den förfärligaste stegring.

Vi behöva alltså ej fara till Finland — gå över ån efter vatten — för att övertygas om förbudets fördärv. Vårt folk har på när mare håll haft möjlighet göra jämförelser och fälla sitt omdöme. Sant, bara rusdrycksförbud skapar ej folknykterhet, men det kan hindra en stor del elände. Å andra sidan — upplysningen ensam förmår ej heller skapa avsmak för alkoholen. Eller äro alla älskare av starkt så oupplysta om dess skadliga inverkan? Jag bara undrar. Det vore omänskligt hårt att tvinga kvinnor och barn att lida misshandel och nöd i avvaktan på deras mäns "upplysning". Har samhället rätt att med lagar skydda sig för bottslingar, skulle det ej hava rätt att sätta hårt även mot rusdryckseländet? Det har även flertalet av Finlands folk insett,

och inte bara i Finland utan även i flera andra länder. Tvång och upplysning hand i hand!

Joel N - n.

Hur tungt det är att leva.

Hur tungt det är att leva, då livet är en öken, där inga blommor dofta och solen icke lyser, där skarpa, vassa stenar blott sära våra fötter och ingen stjärna visar bland villorna på färden en svag och dödstrött pilgrim den rätta stråt och led.

Hur tungt det är att leva, då inga ömma händer vi ha som möta våra till stöd, till hjälp och ledning, när inget öga blickar i kärlek mot vårt eget; då vi ej ha ett hjärta, som kunde för oss ömma, som fröjdas då vi fröjdas, vid sorgen lider med.

Hur tungt det är att leva, när alla illussioner ha ramlat uti spillror, då hoppets stråle slocknat,

när man förlorat tron till sig själv, till allt och alla. Hur tungt det är att leva, då dagens stråle sjunker och natten kring oss sveper sitt täta, svarta dok.

Hur tungt det är att leva, att famla uti mörker, när över himlen välver sin tunga dystra kupa, då ingen glimt från ovan når ned till oss i gruset. Hur tungt det är att leva om fåfängt och förgäves vi sökte tingens mening till sist i livets bok.

Erik P - n.

Korkis.

Trettondedagen den 6 jan. höll pastor John Klasson från Nuckö gudstjänst i Kors kyrka Aldrig hava Korkisborna förr hört en så gripande predikan som den gången. Pastor Klasson höll för det första ett varmt hälsningstal, till alla svensktalande på Korkis och Wichterpals sandiga stränder från stamförvatterna på andra sidan Bottenha-

vet. Hur stämmingsfullt kändes det ej för försakingringens barn att på en så lång tid höra det rent svenska orgelbruset ljuda och de vackra svenska psalmerna instämmas av både unga och gamla! Samma dag på kvällen hölls i Korkis skola svensk bibelstund, varvid skolsalen var fylld med folk.

Lördagen den 8 jan. hölls barnfest med julgran. Pastor Klasson höll ett tal fill barnen över ämnet: "Vid Betlehem". Och så höll han ett föredrag om "Lapparna och deras liv." Skolbarnen sjöngo svenska julsånger. Sist följde svenska ringlekar för barn och ungdomar. Under pauserna deklamerades "Tomten", "Min moder" m. m. Stämningen var den bästa. Sent på kvällen avslutades festen.

Korkisborna frambära sitt innerligaste tack till Riksföreningen för julljusen!

Arvid N - n.

Lagen om luftens sammantryckbarhet.

I

Kvällen hade varit glad, nästan väl glad, nu sutto vi efter en bättre supé i Gaféet och läto våra själar ytterligare uppfriskas av den obligatoriska drycken och dito kaffet samt föllo snart i en behaglig stämning. Min vän ingenjören hade just slutat en bättre historia om den senaste uppfinningen på luftkompressorer och jag var alldeles tillintetgjord av hans många facktermer och hans sakkunnighet. Då vågade jag, lekman, låta upp min mun och säga: "Tänka vi oss att vi ha en stor skiva, sänka denna med stor hastighet mot jorden, så

måste på grund av luftens ringa sammantryckbarhet en luftpelare bildas, nog stark att den till slut förmår att bära skivan." Min vän skrattade överlägset, kritikern lyste fram ur ögonvråna, han var redan färdig med en dräpande kritik över min teori. Men jag lyfte blott handen och sade: "Vi kunna ju försöka, vi hålla vad!" Som vadhållning var min väns svaga sida lät han mig hållas och bad mig själv försöka. Ämnet förföll, ty Gaféet låg i halvmörker och vaktmästarn kom med notan. Vi bröto upp, kommo ut, jag sade en hel del fula saker om bilmotorer, särskilt min egen, startade samt svor ännu en gång över att behöva köra hem min vän, som bodde ute vid Brigitten. Det var en härlig, ljum

försommarnatt, hela staden sov, blott en och annan nattfjäril fladdrade förbi. Snart var "Rusalka" passerad, bilen brummade och kröp uppför Marienbergsbacken. Uppkomna på krönet flög djärvheten i mig, jag skulle göra försöket. På vänster hand hade vi stupet ned till stranden och sjön, jag kunde höra vågorna slå mot stenarna djupt under oss. Då skedde det, en kraftig sväng på ratten och vi rusade ut i rymden. De första tio meterna sjönko vi hastigt, sedan saktades farten och ett, tu tre stodo vi stilla, vi lågo och gungade på luftpelare ungefär tjugofem meter över stranden. Då kastade jag en triumferande blick på min vän, men han var slut, totalt slut.

Wichterpal.

Fredagen den 7 januari invigdes Wichterpals svenska skolhus i Ugglas av pastor J. Klasson. Man sjöng Luthers psalm och svenska sånger, meddelar en sändare.

Varg synlig i Rickholtz.

I Rickholtz "bakvelde" har en varg varit synlig. En gosse Milberg skulle just gå till skolan, då han i trappan mötte vargen, som tycktes vilja komma in i förstugan. Gossen för forskräckt tillbaka i stugan och far hastade genast ut med bössan, men då var vargen redan på långt avstånd. "Här är det verkliga frågan om vargen och ingen stor hund", meddelar

A. M.

Lokala meddelanden.

Ingen ny regering ännu.

Det är redan tre veckor sedan riksdagen första gången sammanträdde, men någon ny regering har man under denna långa tid icke lyckats få till stånd. Tack vare Päts strävanden och kloka politik har man dock enats om programmet, men nu är det personfrågan, som lägger hinder i vägen ehuru partierna själva påstodo, att denna fråga icke spelade någon roll a.s. Man tvistar om jordbruksministerplatsen, såväl jordbrukarna som arbetarpartiet önska den. De mindre partierna stå och tveka, huruvida de skola ta inrikesminister- och bildningsministerplatserna. På detta sätt kan det fortfaresa ganska länge. Mätte partierna äntligen inse, att det är småaktigt att fästa sig vid obetydligheter och i stället tänka på statens väl.

Det ovanstående var redan skrivit då den glädjande nyheten nådde oss att den nya regeringen trätt i spetsen för staten. Jordbruksministerposten beklädes

av herr Rostfeld, som visserligen hör till arbetarpartiet men annars lär vara mycket neutral, hans biträden bliva män ur jordbrukarnes och agrarernas led. Bildningsminister blev H. Bauer, en mycket aktningvärd skolman. Överhuvudtaget kan sägas att regeringen kommit i goda händer.

Livsmedelsministeriet har erhållit råg och socker.

Ångaren "Lindholm" anlände den 24 dennes från Sverige till Reval och medförde 21.600 pud råg till Livsmedelsministeriet. Kort förut anlände en annan båt med 83.000 pud råg och 18.000 pud socker från Amerika. Dessutom väntas ännu 61.000 pud vete.

Järnvägsresorna bli dyrare.

Från och med den 25 dennes höjas biljettpriserna för järnvägsresor (bredspår) I kl. till 2 mk 50 penni pr kilometer och i II kl. till 1 mark pr kilometer. Smal-spåriga järnvägar kosta: I kl 3 mk. och II kl. 1 mk. 50 p. pr kilometer. Dessutom blir det tilläg för "Röda korset" I. kl. 40 p. och II kl. 20 p. till 30 klm. För avstånd längre än 30 klm blir tillägget: I kl. 1 mk. och II kl. 60 penni.

Yttersta dagen.

I Reval har det redan länge i skolor och bland folket talats att sista dagen skulle stunda den 1 februari. Planeten Mars skulle sammanstöta med vår jord och tillintetgöra den m. m. dylika rykten.

Utlandet.

Korta notiser.

Kershentsev har utnämnts till Rysslands sändebud i Stockholm. Bolsjevikerna tyckas så småningom vilja börja träda i kontakt med övriga makter.

Persiske schahen säges ha trätt tillbaka från tronen. Senare meddelas dock, att ryktet icke är sant, men att schahens ställning är svår.

Enligt Krassins förklaring ha England och Ryssland på långt när icke ännu överenskommit. I många punkter ha dock, enligt Krassin, underhandlingarna lett till resultat. Men Englands fordran att bolsjevikpropagandan m. m. skall upphöra kan icke antagas av ryssarna.

Råds-rysslands förbindelser med Tyskland se däremot mera hoppfulla ut. Tyskland kommer att erkänna den ryska handelsdelegationen

Rysk-Polska freden kommer att undertecknas den 10 februari.

I Spanien har det rätt oroligheter, som fortfaresa.

Föredrag om det svenska Estland

höll rektor Einar Spjut i Mariehamn på Ågland den 11 januari. Tal. lämnade en kortfattad skildring över förhållandena i Aiboland, sådana han under sitt besök därstädes på våren 1920 haft tillfälle att närmare studera dem. Han rosade den aiboländska svenskmanne kärleken och nämnde om folkhögskolans goda början. Tal. hoppades att skolan icke skulle behöva lida brist på kunskapsstörstig och vaken svensk ungdom.

Föredragaren belönades med kraftig applåd för sitt gedigna föredrag.

Brevlada.

A. Carlsson, Tammerfors, Hamng. 10. Mottagandet av prenumerationsavgiften för okt.—dec. 1920 samt jan.—juni 1921, summa Fmk. 12:—, erkännes.

Redaktionen.

Svenskar från Ormsö hava till Handelsministeriet inlämnat ansökan om öppnande av kortare

navigrationskurs på svenska.

Svenskar från övriga svenskbygder i Estland uppmanas inlämna liknande ansökningar till Handelsministeriet, då kanske kan kursen förverkligas.

Ormsö jan. 1921.

Anders Kivaremes

Förby.

“S. O. V” ; Vålgörenhetsfest

äger rum söndagen den 13 februari kl. 7 e. m. i salen “**Bjalik**”, Bredgatan, 5. Biljetter erhållas i förköp å Kustbon's redaktion Riddaregatan. 3 f. o. m. måndagen den 31 januari alla dagar mellan 6—8. samt å Wold. Ohlssons kontor Königsstr. 4 mellan 9—12.

Omväxlande program.

— Egen buffet —

Festbestyrelsen.

Almanacka 1921

för svenskarna i Estland kan rekvireras på Kustbons Redaktion, Riddaregat. 3, Reval, och kostar 10 mk. ex.

Téafton

onsdagen den 2 febr. kl. 6. e. m.

i gamla skolans lokal,
Riddaregatan 3.

Alla välkomna!

!! Hallå !!

Fyra unga glada livliga Korkispojkar önska

brevväxling

under adress: **Wasalem**, Korkis, Pelle Snusk, Ivar Frisk, Håkan Pettersson och Olle Karlsson.

Prenumerera

i tid på

Kustbon

Vänd Er direkt till Redaktionen, Riddaregat. 3, Reval, eller till våra ombud.

Kustbons ombud äro:

I Sverige skriftställare J. Blees, David Bagaresgat. 10, Stockholm, herr L. Hammargren, Riksbanken, Malmö, och kammarskrivaren A. H. Kihlberg, Västerwik. I Finland Östsvensk Samlingskansli, Regeringsgat. 2, Helsingfors, öppet månd, fred kl. 3—4 e. m. och herr Gösta L. Åkerblom. Skolhusgat. 57, Vasa.

Beställningar mottagas till en början icke på längre tid än tre månader.